

הבעיה העיקרית: הילדים. מחר יהיו אזרחי המדינה. הם יבחרו את ממשלתה, יקבעו את גורלה. זוהי חזויתם הראשונה במדינה זו — הם מתגוללים על הארץ. ההורים אינם יכולים לתת להם הסברה כלשהי. גם להם לא הסביר איש מה היא מדינת ישראל ומה העתיד המחכה להם.

סימן ההיכר: התור. שיטת התורים היא סמל "שער העליה". התור הוא תמיד רועש, סוער. מאות אנשים ונשים, יוצאי 20 גלויות, מצטופפים בשמש הלוהטת, ליד בית אבן זעיר, על מנת לזכות ב־5 ביסקויטים, ספל תה פושר. תגרות ידים, קללות בין־עדתיות, בכי ילדים נרמסים, ולבסוף אבדן מחצית מנתוהמזון. אומר דוד ענבי, בן בתור: "בבוקר אני יוצא לעמוד בתור — בלילה אני גומר". ואמנם: אין כמעט דבר במחנה, שאפשר להשיגו בלא תור: אוכל, בדיקה, החזרת תלושים, קבלת תלושים, נפט, מיט, קבלת ציוד, החזרת ציוד, וכן הלאה בלא גבול.

ההורים עסוקים. זכי, דוד, עמרם הם פעוטים בני 8—7. עשרות רבות כמותם נמצאים ב"שער העליה" — רובם מסתובבים בין האוהלים, מחפשים התעסקות. הם גילו פחי אשפה נוצצים, ליד תעלת השופכי, יושבים, בונים מגדלי פח, כשרגליהם רוחצות במים. ההורים אינם פנויים לעיסוק בילדים — הם מתרוצצים בתורים. רק חלק מן הילדים האלה נתון להשגחת גן־הילדים של המחנה.

גרוע ביותר גורלם של כ־150 ילדים, שאין להם אב ואם במחנה. רבים מהם עלו לישראל יחד עם קרובים ומכרים. אולם משעזבו אלה את "שער העליה", נטשו את הילדים, השאירו כהש"ר אר מעמסה. שבועות וירחים הסתובבו הילדים במחנה, באין דואג ומטפל. הקיבוצים — אין להם ענין לקלטם. בעיני משרד הסעד אינם, עדיין, אר רחים קבועים. בעיני עליית הנוער, גילם צעיר מדי. הם פשוט נולדו קודם זמנם. יום אחד הוטענו הילדים על מכוניות, הובאו למחנה מיון של עליית הנוער על הר הכרמל ("גראה אם יהיה להם לב לשלחם חזרה!") אולם שם לא היה תקציב. הילדים הוחזרו כלעומת שבאו, אל האוירה ה"חגיגית" של שער העליה... האוירה החגיגית: פעילות העולם התחתון, שמצא במחנה יבול מתנדבים. הנערות היותר מבוגרות יכולות למצוא בקלות סרסורים לדבר עבירה, להשתקע בבתי־הבושת (הבלתי־חוקיים) בעיר, והשמועה אומרת: הן יכולות לעסוק במקצוע זה גם במחנה עצמו. ואילו הנערים — גם הם יכולים למצוא "חבר" טוב־לב, אשר דרכי העולם התחתון נהירות לפניו, המוכן לקלוט אר תם במקצוע מכניס. נערים ונערות אלה עלולים, ברבות הימים, לעבור מתקציב הקליטה של הסוכנות, לתקציב הקליטה של המשטרה.